

Kansainliitto aikamme ristiaallokossa.

Moni joka aikoinaan ehkä suurinkin odotuksien on suhtautunut Kansainliittoon on varmaan, nähdessään nyt sen rohkeuden ja voiman puutteen, ajatellut että vain haaveilija tai hullu enään saattaa uskoa siihen. Ja samaan arvosteluun yhtyvät nekin lukemattomat vasemmalla ja oikealla poliittisella siivellä sekä keskuksesakin, jotka alunpiläen ovat suhtautuneet epäillen Kansainliittoon, jotka eivät milloinkaan ole panneet korkea ristiin sen hyväksi, vaan ennemmin kielteisellä suhtautumisellaan ovat kanssasyllisiä sen nykyiseen heikkouteen, josta he vahingoniloisina riemuitsevat.

Emme mekään voi, emmekä halua keneltäkään salata sitä, että Kansainliitto nykyään elää henkistä lamakautta, Kansainliitto, samoin kuin kaikki muu, joka ei kanna äärimmäisyyden ja hurjistelun lamaa. Sen kohtalo on siinä suhteessa sama kuin kaiken muunkin, joka perustuu luottamukseen ja yhteistoiminnan aatteen, esim. kansainvälinen luotto, maailmankauppa, aseistariisuminen, uuden talousjärjestelmän luominen lahon kapitalistisen tilalle.

Olisi todella ollut liikaa odottaa, että Kansainliitto toimittuaan vasla kymmenkunta vuotta olisi pystynyt säännöstelemään kansainvälistä taloudellista elämää, mihin sillä ei ole edes vaadittavia valtuuksia. Totta on, että se on järjestänyt päteviä maailmantaloukskonferensseja, joista korkeimman asiantuntemuksen perusteella miltei yksimielisesti on hyljätty nykyinen anarkia kansainvälisessä talouselämässä, mutta konferenssin suosittamat periaatteet ovat jääneet yksityisiltä valtioilta soveltamatta. Kansallinen tyhmyys on tähän asti vienyt voiton yhteistunnosta. Ja tuosta yliökansallisesta ylpeäntymästä eristäytymisestä on vähitellen kehittynyt nykyinen ennenkuulumaton maailmanhäätä, joka on muuttanut valtiot kerjäläisiksi ja tehnyt kansat epätoivoisiksi. Varmasti on niin, kuten eräs nykyinen vanhoillinen poliitikko on sanonut: »Toimimme ikäänkuin olisimme mielipuoia. Sen tiedämme, mutta emme vain osaa voittaa niitä vaikeuksia, jotka estävät meitä pääsemästä ulos tästä mielettömyydestä.» Todella, uskoa että Kansainliitto sellaisten kansallishullujen hallitusten edustajien kokoonpanemana voisi esiintyä voimakkaana ja eheänä, niin, sellaista voisi uskoa vain — haaveilija.

Perussyy Kansainliiton heikkouteen ei ole niinollen yksinomaan liitossa, vaan hallituksissakin, ja kansoissa jotka antavat moisille hallituksille luottamuslauseita. Tietenkin on, kuten tässäkin lehdessä usein on huomautettu, Kansainliiton demokratisoimiseen nähden paljonkin toivomisen varaa, mutta varmaa on sekin, että jos kansat olisivat oppineet hallituksiltaan vaatimaan selvää ulkopoliittista toimintaa Kansainliiton hengessä, niin Kansainliitto ei

olisi koskaan vajonnut nykyiseen heikkouden-tilaansa. Ja ikävä kyllä on todettava, että tässä suhteessa demokraatit monessa maassa ovat pettäneet kutsumuksensa.

Mutta sittenkin! Heittää toivo Kansainliiton suhteen, se on heittää toivo ihmiskunnan tulevaisuuden suhteen. Jos me todella emme enää uskalla toivoa, että kansat, niin sokeina kuin nyt näytävälkin olevan, kuitenkin lopuksi kyllästyvät nykyiseen kelyttomaan taloudelliseen ja poliittiseen holhoukseen, ja eduskuntiansa ja hallituksiensa kautta vaativat nykyistä parempaa järjestelmää, joka pohjautuu luottamukseen ja yhteistyöhön, niin, silloin voimme todella heittää kaiken toivon Kansainliitonkin suhteen. Mutta kenellä on kipinäkin verran vastuuntuntoa, hän ei tee niin, vaikka kaikki toivo näyttäisikin pettävän. Hän taistelee miekan tupella, jos miekka on hänen kädessään katkaistu, rohkeasti ja henkensä edestä kansojen yhteisen tulevaisuuden puolesta, tulevaisuuden jolloin Kansainliittokin jälleen nousee heikkoudestaan, yksinkertaisesti siitä syystä, etteivät maailman kansat enää tule toimeen ilman sitä.

Kun on kysymys Kansainliitosta, olemme usein taipuvaisia ajattelemaan ainoastaan tuota pientä, hentoa tainta siellä Genèvessä, joka haukkoo henkeä tuhatvuotisen väkivallan ja vihan myrkyttämässä ilmapiirissä ja jonka vartumiseen maailma vastahakoisesti luovuttaa vaivaisen tuhannesosan siitä, mitä se yhä vielä tuhlaa väkivaltaan ja aseellisuuteen. Älkäämme ihmetelkö, ettei se ole saanut suuria aikaan. Mutta koettakaamme kuvitella, miltä maailma näyttäisi ilman sitä, jos kaikki ne valtioidenväliset ristiriidat, jotka ovat paljastuneet sen neuvottelupöydän ääressä, ja ainakin suurimmaksi osaksi tulleet ratkaistuiksi, olisi koetettu salateilla, toisten valtioiden ja kansojen tietämättä »selvittää». Luultavasti Eurooppa olisi siinä tapauksessa jo nyt savuava rauniokasa, joko uuden sodan tai maailmanvallankumouksen seurauksena. Ajatelkaamme myöskin Kansainliiton todellisia saavutuksia henkisen ja yhteiskunnallisen, humanitaarisen ja oikeudellisen elämän alalla. Ja lopuksi, mainitaksemme tuoreen esimerkin, on Kansainliiton asettama 19-miehen valiokunta kiinalais-japanilaisen sodan kysymyksessä, Japanin edustajien raivoisasta vastustuksesta huolimatta päättänyt olla tunnustamatta Japanin valloitus sodan tähänastista saavutusta, Manshukuo-valtiota, joten Japanin voitto tulee kysymyksenalaiseksi.

Kansainliitolla, sellaisena kuin se on, on varjo- ja valopuolia. Se voi kehittyä ja sen tulee kehittyä, ja siihen on meidän kaikkien autettava sitä.

Felix Iversen.

